

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
PAOLA MENGOZZIJA,
predstavljeni 28. junija 2018¹

Zadeva C-652/16

**Nigyar Rauf Kaza Ahmedbekova,
Rauf Emin Ogla Ahmedbekov
proti**

Zamestnik-predsedatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe,
ki ga je vložilo Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji, Bolgarija))

„Predhodno odločanje – Območje svobode, varnosti in pravice – Meje, azil in priseljevanje – Predpisi o pridobitvi statusa begunca – Direktivi 2005/85 in 2011/95 – Prošnje za mednarodno zaščito, ki jih vložijo družinski člani osebe, ki je zaprosila za priznanje statusa begunca – Nacionalna določba, na podlagi katere je priznan status begunca družinskim članom osebe s prizanim statusom begunca – Direktiva 2013/32 – Pravica do učinkovitega pravnega sredstva“

1. Z vložitvijo predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki je predmet teh sklepnih predlogov, je Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji, Bolgarija) Sodišču Evropske unije predložilo devet vprašanj za predhodno odločanje, ki se nanašajo na razlago različnih določb direktiv 2011/95² in 2013/32³. Večina vprašanj zadeva tako postopkovne kot vsebinske vidike, povezane z obravnavo prošenj za mednarodno zaščito, ki jih vložijo člani iste družine.⁴ Drugo, tretje, osmo in deveto vprašanje pa se nanašajo na vidike, povezane s presojo dopustnosti prošenj za mednarodno zaščito, in na obseg sodnega nadzora, ki ga je sodišče prve stopnje izvedlo v zvezi z odločbami o zavrnitvi takšne zaščite, ki jih je Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji), čeprav z deloma drugačnih vidikov, izpostavilo že v zadevi Alheto, v kateri sem sklepne predloge predstavil 17. maja 2018 (C-585/16, EU:C:2018:327).

A. Pravni okvir

2. Določbe prava Unije in nacionalnega prava so zaradi lažje berljivosti teh sklepnih predlogov navedene v analizi posameznih vprašanj za predhodno odločanje. Naj tu samo navedem, da postopek obravnave prošenj za mednarodno zaščito v bolgarskem pravu ureja Zakon za ubezhishteto i bezhantsite (zakon o azilu in beguncih, v nadaljevanju: ZUB), ki določa dve obliki mednarodne

¹ Jezik izvirnika: italijanščina.

² Direktiva 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite (prenovitev) (UL 2011, L 337, str. 9).

³ Direktiva 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite (prenovitev) (UL 2013, L 180, str. 60).

⁴ V skladu z Direktivo 2011/95 so „družinski člani“ člani družine, ki je že obstajala v izvorni državi upravičenca do mednarodne zaščite, navedeni v členu 2, točka (j), te direktive in prisotni v isti državi članici v zvezi s prošnjo za mednarodno zaščito. Člani družine, kolikor je upošteveno v tej zadevi, zajemajo zakonca upravičenca do mednarodne zaščite in mladoletne otroke para.

zaščite: ena je povezana s statusom begunca (člen 8 ZUB), druga pa s priznanjem humanitarnega statusa (člen 9 ZUB), ki ustreza subsidiarni zaščiti iz Direktive 2011/95. Ta direktiva in Direktiva 2013/32 sta bili v bolgarsko pravo preneseni s spremembami ZUB, sprejetimi z zakonoma, ki sta začela veljati 16. oktobra in 28. decembra 2015.⁵

II. Postopek v glavni stvari, vprašanja za predhodno odločanje in postopek pred Sodiščem

3. V predložitveni odločbi je dejansko stanje iz postopka v glavni stvari povzeto tako. Nigyar Rauf Kaza Ahmedbekova je 16. decembra 2012 s svojo družino zakonito zapustila Azerbajdžan, da bi odšla v Ukrajino, pri tem pa je vstopila na ozemlje Turčije. Med prebivanjem v Ukrajini, ki je trajalo eno leto in dva meseca, so N. R. K. Ahmedbekova in člani njene družine vložili prošnjo za mednarodno zaščito in se registrirali pri Uradu visokega komisarja Združenih narodov za begunce (UNHCR). 19. januarja 2014 so, ne da bi počakali na odločitev o vloženih prošnjah, zakonito zapustili Ukrajino in odpotovali v Turčijo, od tam pa so nezakonito vstopili v Bolgarijo. Ko so istega dne poskušali z grškimi potnimi listi zapustiti Bolgarijo, so jih prijeli pristojni organi.⁶

4. N. R. K. Ahmedbekova in njen soprog Rauf Emin Ogla Ahmedbekov sta 20. januarja 2014 pri bolgarskem predsedniku vložila ločeni prošnji za azil. N. R. K. Ahmedbekova je svojo prošnjo vložila tudi v imenu mladoletnega otroka para, rojenega 5. oktobra 2007. Prošnji sta bili 4. novembra 2014 zavrneni.

5. R. E. O. Ahmedbekov je 19. novembra 2014 pri Drzhavnata agentsu-ia za bezhantiste (državna agencija za begunce, v nadaljevanju: DAB) vložil prošnjo za priznanje mednarodne zaščite, ki je bila z odločbo z dne 12. maja 2015 zavrnjena. Tožba, ki jo je R. E. O. Ahmedbekov vložil za razglasitev ničnosti navedene odločbe, je bila 2. novembra 2015 na prvi stopnji zavrnjena. Na dan predloga za sprejetje predhodne odločbe je Varhoven administrativen sad (vrhovno upravno sodišče, Bolgarija) še vedno obravnavalo kasacijsko pritožbo zoper navedeno sodbo.

6. N. R. K. Ahmedbekova je 25. novembra 2014 pri DAB zase in za svojega sina sama vložila prošnjo za mednarodno zaščito. Tudi ti prošnji sta bili z odločbo z dne 12. maja 2015 zavrneni. N. R. K. Ahmedbekova je pri predložitvenem sodišču vložila tožbo za razglasitev ničnosti navedene odločbe. N. R. K. Ahmedbekova v tej tožbi navaja, da je svojo prošnjo za mednarodno zaščito vložila tako na osebni podlagi, in sicer zaradi utemeljenega strahu pred preganjanjem, ki temelji na njenem političnem prepričanju, kot tudi kot družinska članica osebe – v obravnavanem primeru soproga – ki je bila v svoji državi že preganjana.

7. Iz predložitvene odločbe izhaja, da je bila za N. R. K. Ahmedbekovo in njenega sina izdana odločba o vrnitvi na podlagi Direktive 2008/115.⁷

8. Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) je 5. decembra 2016 prekinilo odločanje in Sodišču zastavilo ta vprašanja za predhodno odločanje:

„1. Ali iz člena 78(1) in (2)(a), (d) in (f) [PDEU] in uvodne izjave 12 ter člena 1 Direktive [2013/32] izhaja, da je razlog za nedopustnost prošenj za mednarodno zaščito, ki ga določa člen 33(2)(e) te direktive, določba z neposrednim učinkom, katere uporabe države članice ne smejo zavrniti, na primer s tem, da uporabijo ugodnejše nacionalne predpise, v skladu s katerimi je treba pri

5 Gre za dodatne določbe zakona, ki spreminja in dopolnjuje ZUB, objavljene v DV št. 80 iz leta 2015, in dodatne določbe zakona, ki spreminja in dopolnjuje ZUB, objavljene v DV št. 101 iz leta 2015.

6 Med osebnim razgovorom, ki je potekal 25. novembra 2014, je N. R. K. Ahmedbekova izjavila, da se je z nekim tihotapcem dogovorila, da jo bo skupaj z družino prepeljal v Nemčijo. Vendar pa jih je brez kakršnega koli opozorila pustil v Bolgariji.

7 Direktiva 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL 2008, L 348, str. 98). Navedena odločba je bila izdana dne 20. januarja 2014, to je na isti dan, ko so N. R. K. Ahmedbekovo, njenega soproga in sina prijeli bolgarski organi.

obravnavanju prve prošnje za mednarodno zaščito, kot to nalaga člen 10(2) direktive, najprej presoditi, ali prosilec izpolnjuje pogoje za status begunca, in nato, ali je upravičen do subsidiarne zaščite?

2. Ali iz člena 33(2)(e) Direktive 2013/32 v povezavi s členom 7(3) in členom 2(a), (c) in (g) ter uvodne izjave 60 te direktive izhaja, da je v okoliščinah postopka v glavni stvari prošnja za mednarodno zaščito, ki jo vloži eden od staršev v imenu mladoletnika s spremstvom, nedopustna, če je obrazložena s tem, da je mladoletnik družinski član osebe, ki je vložila prošnjo za mednarodno zaščito z obrazložitvijo, da je begunec v smislu člena 1, oddelek A, Konvencije o statusu beguncev⁸, ki je bila podpisana v Ženevi 28. julija 1951 in je začela veljati 22. aprila 1954 (v nadaljevanju: Ženevska konvencija o statusu beguncev)⁹?
3. Ali iz člena 33(2)(e) Direktive 2013/32 v povezavi s členom 7(1) in členom 2(a), (c) in (g) ter uvodne izjave 60 te direktive izhaja, da je v okoliščinah postopka v glavni stvari prošnja za mednarodno zaščito, vložena v imenu polnoletne osebe, nedopustna, če je v postopku pri pristojnem upravnem organu obrazložena samo s tem, da je prosilec družinski član osebe, ki je vložila prošnjo za mednarodno zaščito z obrazložitvijo, da je begunec v smislu člena 1, oddelek A, Ženevske konvencije o statusu beguncev, in prosilec ob vložitvi prošnje nima pravice opravljati poklicne dejavnosti?
4. Ali je treba v skladu s členom 4(4) Direktive [2011/95] v povezavi z uvodno izjavo 36 te direktive obstoj utemeljenega strahu pred preganjanjem oziroma utemeljeno tveganje za resno škodo presojati samo na podlagi dejstev in okoliščin, ki se nanašajo na prosilca?
5. Ali je v skladu s členom 4 Direktive 2011/95 v povezavi z njeno uvodno izjavo 36 in s členom 31(1) Direktive 2013/32 v državi članici dopustna nacionalna sodna praksa, v skladu s katero:
 - (a) je pristojni organ dolžan obravnavati prošnje za mednarodno zaščito članov iste družine v skupnem postopku, če so te prošnje obrazložene z enakimi dejstvi, in sicer s trditvijo, da je samo eden od družinskih članov begunec;
 - (b) je pristojni organ dolžan prekiniti postopek, v katerem se obravnavajo prošnje za mednarodno zaščito družinskih članov, ki osebno ne izpolnjujejo pogojev za tako zaščito, dokler ni končan postopek, v katerem se obravnava prošnja družinskega člana, ki je obrazložena s tem, da je zadevna oseba begunec v smislu člena 1, oddelek A, Ženevske konvencije o statusu beguncev;

ali je ta sodna praksa dopustna tudi z vidika premislekov v zvezi s koristmi otroka, ohranjanjem enotnosti družine in spoštovanjem pravice do zasebnega in družinskega življenja ter pravico ostati v državi članici do obravnavanja prošnje, in sicer na podlagi členov 7, 18 in 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, uvodnih izjav 12 in 60 ter člena 9 Direktive 2013/32, uvodnih izjav 16, 18 in 36 ter člena 23 Direktive 2011/95 ter uvodnih izjav 9, 11 in 35 ter členov 6 in 12 Direktive 2013/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito?⁹

6. Ali iz uvodnih izjav 16, 18 in 36 ter člena 3 Direktive 2011/95 v povezavi z uvodno izjavo 24 ter s členom 2(d) in (j), členom 13 in členom 23(1) in (2) te direktive izhaja, da je dopustna nacionalna določba, kot je v postopku v glavni stvari obravnavani člen 8(9) [ZUB], na podlagi katere se za begunce štejejo tudi družinski člani tujca, ki mu je bil priznan status begunca, če je to združljivo z njihovim osebnim pravnim statusom in v skladu z nacionalnim pravom ni razlogov, ki bi izključevali priznanje statusa begunca?

⁸ Ženevska konvencija o statusu beguncev je bila dopolnjena s Protokolom o statusu beguncev, sklenjenim 31. januarja 1967 v New Yorku, ki je začel veljati 4. oktobra 1967.

⁹ UL 2013, L 180, str. 96.

7. Ali iz ureditve razlogov za preganjanje iz člena 10 Direktive 2011/95 izhaja, da okoliščina, da zadevna oseba pri Evropskem sodišču za človekove pravice vloži pritožbo zoper izvirno državo, pomeni njeno pripadnost določeni družbeni skupini v smislu člena 10(1)(d) te direktive oziroma ali je treba vložitev pritožbe šteti za politično prepričanje v smislu člena 10(1)(e) direktive?
8. Ali iz člena 46(3) Direktive 2013/32 izhaja, da je sodišče dolžno preučiti vsebinsko utemeljenost novih razlogov za mednarodno zaščito, ki so bili navedeni med sodnim postopkom, vendar niso bili navedeni v tožbi zoper odločbo o zavrnitvi mednarodne zaščite?
9. Ali iz člena 46(3) Direktive 2013/32 izhaja, da je sodišče dolžno v sodnem postopku, v katerem se izpodbija odločba o zavrnitvi mednarodne zaščite, presoditi dopustnost prošnje za mednarodno zaščito na podlagi člena 33(2)(e) te direktive, če se je pri obravnavanju prošnje v izpodbijani odločbi, kot to nalaga člen 10(2) direktive, najprej presojalo, ali prosilec izpolnjuje pogoje za status begunca, in nato, ali je upravičen do subsidiarne zaščite?“
9. Sodišču so pisna stališča predložili Helenska republika, Češka republika, Združeno kraljestvo, Madžarska in Komisija.

III. Analiza

A. Uvodno pojasnilo

10. Najprej je treba poudariti, da se iz enakih razlogov, kot so navedeni v točkah od 58 do 61 mojih sklepnih predlogov z dne 17. maja 2018 v zadevi Alheto (C-585/16, EU:C:2018:327), na katere napotujem, Direktiva 2013/32 *ratione temporis* ne uporablja za dejansko stanje iz postopka v glavni stvari. Ker je N. R. K. Ahmedbekova prošnjo za mednarodno zaščito zase in za svojega sina vložila 25. novembra 2014, je treba njeni prošnji, ki sta bili vloženi pred datumom začetka veljavnosti zakona o prenosu Direktive 2013/32 v bolgarsko pravo (28. december 2015) in tudi pred datumom iz prvega stavka prvega odstavka člena 52 navedene direktive (20. julij 2015), v skladu z nacionalnim pravom (člen 37 zakona o prenosu Direktive 2013/32)¹⁰ in pravom Unije (drugi stavek prvega odstavka člena 52 Direktive 2013/32) obravnavati na podlagi določb o prenosu Direktive 2005/85¹¹, ki je veljala pred Direktivo 2013/32, v bolgarsko pravo. V teh okoliščinah bom, kjer je to mogoče, vprašanja za predhodno odločanje, ki jih je predložilo Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji), preoblikoval in jih obravnaval tako, kot da se nanašajo na Direktivo 2005/85.

11. V zvezi z Direktivo 2011/95 velja, da je bila po podatkih, ki jih je v predlogu za sprejetje predhodne odločbe v zadevi Alheto predložilo Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji), v bolgarsko pravo prenesena z zakonom, ki je začel veljati 16. oktobra 2015 in se ne uporablja retroaktivno. Ta zakon se torej ne sme uporabljati v zvezi s prošnjama za mednarodno zaščito, ki ju je N. R. K. Ahmedbekova vložila zase in za svojega sina – prošnji sta bili vloženi 25. novembra 2014 in zavrnjeni z odločbo z dne 12. maja 2015 – tako kot se ni uporabljal v zvezi s prošnjo za mednarodno zaščito, ki jo je vložila S. A. Alheto.¹² Drugače kot v predlogu za sprejetje predhodne odločbe v zadevi Alheto pa se Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) v predložitveni odločbi v zvezi z obravnavano zadevo ni izrecno opredelilo glede neuporabe tega zakona, prav tako pa ni navedlo informacij v zvezi z morebitnimi razhajanja med različicami določb ZUB, ki so bile sprejete zaradi

¹⁰ Kot sem navedel že v točki 61 svojih sklepnih predlogov z dne 17. maja 2018 v zadevi Alheto (C-585/16, EU:C:2018:327), člen 37 zakona o prenosu Direktive 2013/32, ki je začel veljati 28. decembra 2015, določa, da se postopki, ki so se začeli pred navedenim datumom, zaključijo na podlagi prej veljavnih določb.

¹¹ Direktiva 2005/85/ES z dne 1. decembra 2005 o minimalnih standardih glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v državah članicah (UL 2005, L 326, str. 13).

¹² Glej točko 50 in opombo 39 mojih sklepnih predlogov z dne 17. maja 2018 v zadevi Alheto (C-585/16, EU:C:2018:327).

prenosa Direktive 2004/83¹³, ki je veljala pred Direktivo 2011/95, in zadnjenavedene direktive. Po drugi strani pa se Direktiva 2011/95 nedvomno uporablja v zvezi z dejanskim stanjem v postopku v glavni stvari, v vsakem primeru pa se odgovor na vprašanja za predhodno odločanje, ki se nanašajo na razlago določb navedene direktive, ne bi prav nič razlikoval, tudi če bi upoštevali določbe Direktive 2004/83. Zato menim, da preoblikovanje zadevnih vprašanj ni potrebno.

B. Prvo, drugo in tretje vprašanje za predhodno odločanje

12. Prva tri vprašanja za predhodno odločanje se nanašajo na razlago člena 33(2)(e) Direktive 2013/32 in jih je treba preučiti skupaj.

13. V skladu s členom 33(1) Direktive 2013/32 „se od držav članic ne zahteva, da preučijo, ali prosilec izpolnjuje pogoje za mednarodno zaščito v skladu z Direktivo [2011/95], kadar se prošnja šteje za nedopustno v skladu s tem členom“. Odstavek 2(e) tega člena določa, da „[d]ržave članice lahko štejejo prošnjo za mednarodno zaščito za nedopustno le, če: [...] (e) vzdrževana oseba prosilca vloži prošnjo, potem ko je v skladu s členom 7(2) soglašala, da bo njen primer del prošnje, ki je bila vložena v njenem imenu, in ne obstajajo nikakršna dejstva v zvezi z vzdrževano osebo, ki bi upravičevala ločeno prošnjo“.

14. Iz predložitvene odločbe je razvidno, da ZUB ne vsebuje določbe, ki bi ustrezala členu 33(2)(e) Direktive 2013/32. Zato je DAB v zadevnem postopku v glavni stvari začel s preučevanjem vsebinske utemeljenosti prošenj za mednarodno zaščito, ne da bi najprej presodil o dopustnosti prošenj na podlagi razloga iz navedene določbe.

15. Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem za predhodno odločanje Sodišče v bistvu sprašuje, ali je presoja dopustnosti prošnje za mednarodno zaščito na podlagi člena 33(2)(e) Direktive 2013/32 obvezna in ali ima ta določba neposredni učinek. Z drugim in tretjim vprašanjem za predhodno odločanje predložitveno sodišče Sodišče v bistvu sprašuje, ali bi bilo v okoliščinah, kakršne so te iz postopka v glavni stvari, prošnjo za mednarodno zaščito mogoče šteti za nedopustno v skladu z navedeno določbo, če je obrazložena s tem, da je oseba, ki je prošnjo vložila, družinski član prosilca za azil v smislu člena 1, oddelek A, Ženevske konvencije o statusu beguncev. To vprašanje se na eni strani postavlja v zvezi s primerom, v katerem je prošnjo vložil zakonec prosilca za azil v imenu mladoletnega otroka para (drugo vprašanje za predhodno odločanje), na drugi strani pa v zvezi s primerom, v katerem je zakonec prošnjo vložil v svojem imenu (tretje vprašanje za predhodno odločanje).

16. Ker se Direktiva 2013/32 *ratione temporis* ne uporablja za dejansko stanje iz postopka v glavni stvari, kot je navedeno v točki 10 teh sklepnih predlogov, je treba vsa zgoraj navedena vprašanja preoblikovati tako, da se bodo nanašala na člen 25(2)(g) Direktive 2005/85, katerega besedilo je skoraj enako besedilu člena 33(2)(e) Direktive 2013/32, s katero je bila Direktiva 2005/85 prenovljena.

¹³ Direktiva Sveta 2004/83/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite (UL 2004, L 304, str. 12).

17. Kot sem že opozoril v točkah od 78 do 80 svojih sklepnih predlogov z dne 17. maja 2018 v zadevi Alheto (C-585/16, EU:C:2018:327), člen 25(1) Direktive 2005/85 določa, da imajo države članice *možnost*, ne obveznosti, da v svojih nacionalnih postopkih preučitve prošenj za azil določijo razloge za nedopustnost iz odstavka 2 navedenega člena, medtem ko je v uvodni izjavi 22 navedene direktive navedeno, da člen 25 določa *izjemo* od pravila, po katerem morajo pristojni organi držav članic preučiti vsebinsko utemeljenost vseh prošenj za azil.¹⁴

18. To z drugimi besedami pomeni, da je člen 25(1) Direktive 2005/85 zgolj omogočal državam članicam, da v primeru enega od razlogov za nedopustnost iz odstavka 2 tega člena ne začnejo s preučevanjem vsebinske utemeljenosti prošnje za azil, vendar pa od njih ni zahteval ne tega, naj v svoje pravne sisteme uvedejo obveznost, na podlagi katere bi morali pristojni organi presojeti dopustnost prošenj za azil, ne tega, naj v primeru obstoja enega izmed zgoraj navedenih razlogov zagotovijo samodejno zavrnitev prošnje brez preučevanja vsebinske utemeljenosti.

19. Iz tega sledi, da je bolgarski zakonodajalec pri prenosu Direktive 2005/85 lahko zakonito sklenil, kot je tudi storil, da ne bo prenesel vseh ali nekaterih razlogov za nedopustnost prošnje za azil, ki so določeni v členu 25(2) Direktive 2005/85, zlasti pa tistega, ki izhaja iz točke (g) te določbe.

20. Na prvo vprašanje za predhodno odločanje, kot je bilo preoblikovano, s katerim je Sodišče vprašano, ali je presoja dopustnosti prošenj za mednarodno zaščito v skladu s členom 25(2)(g) Direktive 2005/85 obvezna, je zato treba odgovoriti, da je treba člen 25 navedene direktive v povezavi z uvodno izjavo 22 razlagati tako, da od držav članic ne zahteva, da preučijo dopustnost prošnje za azil na podlagi razlogov, določenih v odstavku 2 navedenega člena, ali da zavrnejo takšno prošnjo, če je kateri od teh razlogov izpolnjen.

21. Glede na ta odgovor je torej jasno, da se ni treba izreči o tistem delu prvega vprašanja za predhodno odločanje, kot je bilo preoblikovano, s katerim je Sodišče pozvano, naj pojasni, ali ima člen 25(2)(g) Direktive 2005/85 neposredni učinek.

22. V zvezi z drugim in tretjim vprašanjem za predhodno odločanje, kot sta bili preoblikovani, je treba ob upoštevanju odgovora na prvo vprašanje za predhodno odločanje poudariti, da v skladu z bolgarskim pravom, ki se je uporabljalo za obravnavo prošenj N. R. K. Ahmedbekove in njenega sina za mednarodno zaščito, teh prošenj v vsakem primeru ni bilo mogoče razglasiti za nedopustni iz razloga, določenega v členu 25(2)(g) Direktive 2005/85, kar pomeni, da sta zadevni vprašanji očitno hipotetični in zato nedopustni.¹⁵ Zato ju bom samo podredno na kratko obravnaval.

23. Predložitveno sodišče ugotavlja, da sodna praksa Varhoven administrativen sad (vrhovno upravno sodišče) o tem, ali se prošnja za mednarodno zaščito, ki temelji na strahu pred preganjanjem osebe, ki je družinski član prosilca, lahko obravnava v postopku, ki je ločen od postopka, v okviru katerega se obravnava prošnja zadevne osebe za azil, ni enotna. Člen 32 Administrativnoprotsesualen kodeks (zakonik o upravnem postopku), ki se v skladu s členom 2(1) uporablja za upravne postopke pred vsemi bolgarskimi organi oblasti, razen če je določeno drugače, določa, da je v primerih, ko v okviru različnih postopkov „pravice in obveznosti strank izhajajo iz istega dejanskega stanja in je pristojen le en organ, mogoče za več strank izvesti en sam postopek“. Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) v zvezi z okoliščinami postopka v glavni stvari navaja, da bi se prošnja za mednarodno

¹⁴ Enako zdaj velja za člen 33(1) Direktive 2013/32 (glej uvodno izjavo 43 te direktive, ki ima enako besedilo kot uvodna izjava 22 Direktive 2005/85). Ugotavljam pa, da predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi skupnega postopka za mednarodno zaščito v Uniji in razveljavitvi Direktive 2013/32/EU (COM(2016) 467 final) uvaja obvezno presojo dopustnosti prošenj za mednarodno zaščito (glej točko 1 obrazložitvenega memoranduma k navedenemu predlogu v zvezi s cilji tega predloga, zlasti pa s ciljem, ki se nanaša na „enostavnejše, jasnejše in krajše postopke“, str. 4). Kolikor je upošteveno v tej zadevi, člen 36(1)(d) navedenega predloga določa: „Organ za presojo presodi dopustnost prošnje v skladu s temeljnimi načeli in jamstvi iz poglavja II in zavrže prošnjo kot nedopustno, če je izpolnjen kateri od naslednjih razlogov: [...] (d) zakonec ali partner ali mladoletnik s spremstvom vloži prošnjo po tem, ko je privolil v to, da se prošnja vloži v njegovem imenu, in ne obstajajo dejstva v zvezi s položajem zakonca, partnerja ali mladoletnika, ki bi utemeljevala ločeno prošnjo.“

¹⁵ Glej med drugim sklep z dne 22. junija 2017, Fondul Proprietatea (C-556/15 in C-22/16, neobjavljen, EU:C:2017:494, točki 20 in 21).

zaščito, ki jo je N. R. K. Ahmedbekova vložila v imenu svojega mladoletnega sina, morala šteti za del prošnje, ki jo je vložil R. E. O. Ahmedbekov, saj temelji na razlogih, povezanih z zadnjenavedenim, in se sprašuje, ali ne bi morala ta prošnja prav iz tega razloga šteti za nedopustno na podlagi člena 33(2)(e) Direktive 2013/32 [oziroma člena 25(2)(g) Direktive 2005/85 v preoblikovani različici vprašanj za predhodno odločanje].¹⁶ V zvezi s prošnjo, ki jo je N. R. K. Ahmedbekova vložila v svojem imenu, pa se predložitveno sodišče sprašuje, ali jo je sploh mogoče podati ločeno od prošnje, ki jo je vložil R. E. O. Ahmedbekov, glede na to, da N. R. K. Ahmedbekova v utemeljitev svoje prošnje navaja, da je družinska članica zadnjenavedenega.

24. Člen 6(2) Direktive 2005/85 določa, da „[d]ržave članice zagotovijo, da ima vsaka poslovno sposobna¹⁷ odrasla oseba pravico vložiti prošnjo za azil v svojem imenu“. V skladu z odstavkom 3 tega člena države članice, če določijo, da lahko prosilec poda prošnjo v imenu svojih vzdrževanih oseb, „zagotovijo, da nepreskrbljene odrasle osebe soglašajo z vložitvijo prošnje v njihovem imenu, v nasprotnem primeru pa imajo možnost, da same vložijo prošnjo v lastnem imenu“.¹⁸

25. Iz navedenih določb je razvidno, da ima oseba, ki je postala polnoletna in je pravno sposobna, *pravico* do vložitve prošnje za mednarodno zaščito v svojem imenu, ne glede na to, da je dejstvo, da je ta oseba družinski član osebe, ki je zaprosila za priznanje statusa begunca, edini razlog, ki ga navaja v utemeljitev svoje prošnje. Iz navedenih določb je prav tako razvidno, da prosilec ne more podati prošnje za mednarodno zaščito v imenu pravno sposobne polnoletne osebe, razen če je ta oseba *vzdrževana oseba*¹⁹ prosilca in je *podala izrecno soglasje* glede takšnega načina postopanja ter se tako odpovedala pravici do vložitve prošnje v svojem imenu.

26. Iz predložitvene odločbe ni videti, da bi bilo treba N. R. K. Ahmedbekovo obravnavati kot vzdrževano osebo svojega soproga²⁰ ali da je ta soglašala s tem, da prošnjo za mednarodno zaščito v njenem imenu vloži soprogo. Poleg tega ni sporno, da R. E. O. Ahmedbekov zadevne prošnje ni vložil v imenu svoje soproge. Ravno nasprotno, zakonca sta vseskozi sprožala ločene postopke, tako takrat, ko sta se obrnila na bolgarskega predsednika, kot tudi takrat, ko sta svoji prošnji vložila pri DAB.

27. V teh okoliščinah, v katerih pogoji za uporabo člena 25(2)(g) Direktive 2005/85, zlasti pogoj, ki se nanaša na soglasje zadevne osebe, niso izpolnjeni, prošnje N. R. K. Ahmedbekove ne bi bilo mogoče razglasiti za nedopustno na podlagi razloga, predvidenega v tej določbi, tudi če bi bila prenesena v bolgarsko pravo, prav tako pa je ne bi bilo mogoče šteti za del prošnje R. E. O. Ahmedbekova, ampak bi bilo treba vsebinsko utemeljenost njene prošnje preučiti ločeno, kot je to storila DAB.

28. V zvezi s prošnjo, ki jo je N. R. K. Ahmedbekova vložila v imenu mladoletnega sina, ugotavljam, da člen 6(3) Direktive 2005/85 tudi v tem primeru možnosti, da prosilec vloži prošnjo za mednarodno zaščito v imenu nepreskrbljene mladoletne osebe, ne pogojuje z vrsto razlogov, navedenih v utemeljitev takšne prošnje. Iz tega sledi, da če je sina N. R. K. Ahmedbekove mogoče obravnavati kot

¹⁶ Predložitveno sodišče se prav tako sprašuje glede pojma „vzdrževana oseba“ iz člena 33(2)(e) Direktive 2013/32, pri čemer upošteva dejstvo, da se zdi, da niti N. R. K. Ahmedbekova niti R. E. O. Ahmedbekov ne moreta samostojno skrbeti za lastne potrebe in za potrebe svojega sina.

¹⁷ V istem smislu glej člen 7(1) Direktive 2013/32, v katerem je bil pojem „poslovno sposobna“ ustrezno nadomeščen s pojmom „pravno sposobna“ odrasla oseba.

¹⁸ V istem smislu glej člen 7(3) Direktive 2013/32.

¹⁹ V zvezi s tem ugotavljam, da je bila zahteva po tem, da je oseba „vzdrževana oseba“ prosilca, ki se sicer še vedno uporablja v členu 7 Direktive 2013/32, v predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi skupnega postopka za mednarodno zaščito v Uniji in razveljavitvi Direktive 2013/32/EU, ki je naveden v točki 14 teh sklepnih predlogov, opuščena, saj odstavka 1 in 2 člena 31 določata, da lahko prosilec vloži prošnjo v imenu zakonca ali partnerja v stabilnem in trajnem razmerju, če se ta s tem strinja, ter v imenu mladoletnikov ali vzdrževanih odraslih oseb brez poslovne sposobnosti.

²⁰ Predložitveno sodišče ugotavlja, da se zdi, da niti N. R. K. Ahmedbekova niti R. E. O. Ahmedbekov ne moreta samostojno skrbeti za lastne potrebe in za potrebe svojega sina.

njeno nepreskrbljeno osebo, potem prošnje, ki jo je vložila v njegovem imenu, ne bi bilo mogoče razglasiti za nedopustno na podlagi razloga iz člena 25(2)(g) Direktive 2005/85 – tudi ob predpostavki, da bi bila ta določba prenesena v bolgarsko pravo – zgolj zato, ker se razlogi, navedeni v utemeljitev zadevne prošnje, nanašajo na pogoje za priznanje statusa begunca R. E. O. Ahmedbekovu.²¹

C. Četrto vprašanje za predhodno odločanje

29. Predložitveno sodišče s četrтим vprašanjem Sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 4(4) Direktive 2011/95 razlagati tako, da je treba obstoj utemeljenega strahu pred preganjanjem (za priznanje statusa begunca) ali tveganja za resno škodo (za priznanje subsidiarne zaščite) presojati samo na podlagi dejstev in okoliščin, ki se nanašajo na prosilca.

30. Iz preudarkov predložitvenega sodišča in okoliščin iz postopka v glavni stvari je razvidno, da je namen tega vprašanja razjasniti, ali je to, da država članica prosilcu za mednarodno zaščito prizna status begunca zgolj na podlagi tega, da je zadevni prosilec družinski član osebe s priznanim statusom begunca, združljivo s sistematiko Direktive 2011/95.

31. V skladu s členom 2(d) Direktive 2011/95 pojem „begunec“ pomeni „državljan tretje države, ki se zaradi utemeljenega strahu pred preganjanjem zaradi rasne, verske, nacionalne pripadnosti, političnega prepričanja ali pripadnosti določeni družbeni skupini nahaja izven države, katere državljan je, in ne more ali zaradi tega strahu noče izkoristiti zaščite te države [...]“. V skladu s členom 4(3) te direktive se „[o]bravnavanje prošnje za mednarodno zaščito [...] izvede v vsakem posameznem primeru posebej“ in vključuje upoštevanje elementov, navedenih v točkah od (a) do (e) te določbe, med katere spadajo, v točki (c), „individualni položaj in osebne okoliščine prosilca [...] za oceno dejstva, ali bi na podlagi prosilčevih osebnih okoliščin dejanja, ki jim je bil prosilec izpostavljen ali bi jim bil lahko izpostavljen, pomenila preganjanje ali resno škodo“. V skladu s členom 4(4) Direktive 2011/95, ki je edini naveden v vprašanju za predhodno odločanje, je „[d]ejstvo, da je prosilec že bil podvržen preganjanju ali mu je že bila povzročena resna škoda ali se mu je s takšnim preganjanjem ali škodo neposredno grozilo, [...] resen znak prosilčevega utemeljenega strahu pred preganjanjem ali utemeljenega tveganja, da utrpí resno škodo, razen če obstajajo tehtni razlogi za prepričanje, da se takšno preganjanje ali resna škoda ne bo ponovila“. Člen 9(1) Direktive 2011/95 določa merila, ki jih mora izpolnjevati neko dejanje, da bi bilo opredeljeno kot „dejanje preganjanja“ v smislu člena 1, oddelek A, Ženevske konvencije o statusu beguncev, medtem ko odstavek 2 navedenega člena navaja nekatere oblike takšnih dejanj. V členu 10(1) Direktive 2011/95 so v točkah od (a) do (e) naštetí elementi, ki jih morajo države članice upoštevati pri ocenjevanju razlogov za preganjanje iz člena 2, točka (d), navedene direktive. Nazadnje, člen 9(3) navedene direktive določa, da mora med dejanji preganjanja iz odstavka 1 tega člena in razlogi iz člena 10 obstajati povezava.

32. V skladu z zgoraj navedenimi določbami je treba obstoj pogojev za priznanje statusa begunca presojati na podlagi osebnosti prosilca za azil. Vendar pa te določbe ne izključujejo možnosti, da je navedene pogoje mogoče šteti za izpolnjene na podlagi družinske vezi med prosilcem in osebo, ki je bila žrtev dejanj preganjanja iz člena 9(1) Direktive 2011/95 in ki se utemeljeno boji preganjanja zaradi razlogov, navedenih v členu 2(d) te direktive. Če dejstvo, da prosilec za azil v utemeljitev svoje prošnje navaja preganjanje enega od družinskih članov, samo po sebi v ta namen ne zadostuje, pa je treba status begunca priznati tudi družinskemu članu begunca, ki je zanj zaprosil, če se na podlagi ocene individualnega položaja in osebnih okoliščin prosilca ter na podlagi celote upoštevanih elementov, ki se

²¹ Člen 7(3) Direktive 2013/32 določa, da „[d]ržave članice zagotovijo, da ima mladoletnik pravico podati prošnjo za mednarodno zaščito v svojem imenu, če je procesno sposoben po pravu zadevne države članice, sicer pa prek njegovih staršev ali drugih odraslih družinskih članov [...]“, kar torej pomeni, da pravica enega od staršev do vložitve prošnje v imenu mladoletnega otroka ni več odvisna od dejstva, da gre za njegovo vzdrževano osebo, zaradi česar sta oba starša glede tega enakopravna. V istem smislu člen 31(6) predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi skupnega postopka za mednarodno zaščito v Uniji in razveljavitvi Direktive 2013/32/EU, naveden v opombi 14 teh sklepnih predlogov, določa, da ima „[m]ladoletnik [...] pravico vložiti prošnjo v svojem imenu, če je procesno sposoben po nacionalnem pravu zadevne države članice, ali prek odrasle osebe, ki je zanj odgovorna po pravu ali praksi zadevne države članice, vključno s starši ali drugim skrbnikom po pravu ali dejanskim skrbnikom, ali odraslih družinskih članov v primeru mladoletnika s spremstvom [...]“.

nanašajo zlasti na razmere v državi izvora in na *modus operandi* subjektov preganjanja²², izkaže, da se prosilec zaradi navedene družinske vezi *na individualni podlagi* utemeljeno boji, da bo sam žrtev preganjanja, obenem pa v zvezi z njim ne obstajajo razlogi za izključitev tega statusa.²³ V takih okoliščinah je povezava med dejanji preganjanja in razlogi za preganjanje, ki jo zahteva člen 9(3) Direktive 2011/95, zagotovljena posredno, in sicer na podlagi razlogov, zaradi katerih je preganjan eden od družinskih članov prosilca.

33. Kot je poudarilo predložitveno sodišče, je na ta položaj izrecno napoteno v uvodni izjavi 36 Direktive 2011/95, v skladu s katero so „[d]ružinski člani [...] zgolj zaradi povezanosti z beguncem *običajno* izpostavljeni dejanjem preganjanja na način, ki bi lahko predstavljal podlago za status begunca“.²⁴ Poleg tega je tveganje, da bi se izpostavljenost preganjanju uresničila, kot pomembno označil tudi zakonodajalec Unije.

34. Na podlagi zgornjih ugotovitev predlagam, naj se na četrto vprašanje za predhodno odločanje odgovori, da je treba Direktivo 2011/95, zlasti člena 2(d), in 4(3) v povezavi z uvodno izjavo 36, razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da se status begunca prizna prosilcu za mednarodno zaščito zaradi njegove družinske vezi z osebo, ki je bila žrtev dejanj preganjanja v smislu člena 9(1) navedene direktive ali se utemeljeno boji preganjanja zaradi razlogov, navedenih v členu 2, točka (d), te direktive, če se na podlagi ocene individualnega položaja in osebnih okoliščin prosilca ter na podlagi celote upoštevanih elementov izkaže, da se prosilec zaradi navedene družinske vezi na individualni podlagi utemeljeno boji, da bo sam žrtev preganjanja.

D. Peto vprašanje za predhodno odločanje

35. Predložitveno sodišče s petim vprašanjem za predhodno odločanje Sodišče v bistvu sprašuje, ali člen 4 Direktive 2011/95 in člen 31(1) Direktive 2013/32, zlasti pa premisleki v zvezi z največjo koristjo otroka, ohranjanjem enotnosti družine in spoštovanjem pravice do zasebnega in družinskega življenja, nasprotujejo nacionalni sodni praksi, v skladu s katero je pristojni organ dolžan obravnavati prošnje za mednarodno zaščito članov iste družine v okviru skupnega postopka, če te temeljijo na navedbi, da samo eden od družinskih članov izpolnjuje pogoje za priznanje statusa begunca, ali pa se od pristojnega organa zahteva, da prekine postopek, v katerem se obravnavajo prošnje drugih družinskih članov, dokler ni končan postopek, v katerem se obravnava prošnja, vložena v skladu s členom 1, oddelek A, Ženevske konvencije o statusu beguncev.

36. Iz razlogov, navedenih v točki 10 teh sklepni predlogov, tega vprašanja za predhodno odločanje ni mogoče obravnavati na podlagi določb Direktive 2013/32, ampak na podlagi določb predhodno veljavne Direktive 2005/85.

37. Iz obravnave prvih treh vprašanj za predhodno odločanje, zlasti iz točke 27 teh sklepni predlogov, je razvidno, da je treba prošnjo za mednarodno zaščito, ki jo je vložila N. R. K. Ahmedbekova, v okoliščinah, kot so te iz postopka v glavni stvari, in ob odsotnosti soglasja, ki bi ga ta morala podati v skladu s členom 6(3) Direktive 2005/85, obravnavati *ločeno* od prošnje njenega soproga, in sicer *ne glede na razloge*, navedene v utemeljitev zadevne prošnje.

²² V zvezi s pojmom „subjekt preganjanja“ glej člen 6 Direktive 2011/95.

²³ Razlogi za izključitev iz statusa begunca so naštet v členu 12 Direktive 2011/95. Poleg odsotnosti razlogov za izključitev je treba zagotoviti tudi to, da pravni status družinskega člana ni v nasprotju s pogoji za priznanje statusa begunca (če je prosilec na primer državljan neke tretje države, v kateri je lahko upravičen do zaščite).

²⁴ Moj poudarek.

38. V zvezi s tem je člen 9(3) Direktive 2005/85 jassen, saj določa, da lahko „[d]ržava članica [...] izda [...] eno samo odločbo za vse nepreskrbljene osebe“, če „prošnja temelji na isti podlagi“, ²⁵ samo za namene uporabe člena 6(3) navedene direktive, to je samo v primeru, ko se prošnja vloži v imenu ene ali več nepreskrbljenih oseb.

39. Če pa pogoji za uporabo člena 6(3) Direktive 2005/85 niso izpolnjeni, kot v primeru N. R. K. Ahmedbekove, je pristojni organ dolžan prošnje, ki so jih v svojem imenu vložili različni člani iste družine, obravnavati v okviru ločenih postopkov.

40. Pri tem je treba poudariti, da zgoraj navedeno velja tako v primeru, v katerem bi, kot je mogoče razumeti iz nekaterih delov predložitvene odločbe, prošnja, ki jo je N. R. K. Ahmedbekova vložila pri DAB, temeljila zgolj na dejstvu, da gre za zakonca osebe, ki je zaprosila za status begunca, kot tudi v primeru, v katerem bi takšna prošnja, kot je mogoče sklepati iz drugih delov navedene odločbe, temeljila na osebnem utemeljenem strahu pred preganjanjem zaradi soprogega položaja.

41. Prošnjo mladoletnega sina zakoncev Ahmedbekov, ki jo je v njegovem imenu vložila N. R. K. Ahmedbekova in temelji na istih razlogih, kot jih je navedla tudi sama, pa je treba v skladu s členoma 6(3) in 9(3) Direktive 2005/85 obravnavati skupaj s prošnjo matere.

42. Glede tega, da se zdi, da predložitveno sodišče meni, da bi ločeno obravnavanje prošenj za mednarodno zaščito, ki so jih vložili člani iste družine, lahko ogrozilo ohranjanje enotnosti družine in škodilo največji koristi otroka, na primer če bile prošnje zavrnjene ob različnem času, menim, da navedeni premisleki ne smejo omejevati pravice, ki jo prosilcu podeljuje člen 6(2) Direktive 2005/85, da prošnjo za mednarodno zaščito vloži ločeno od ostalih družinskih članov. Zadevna država članica je namreč tista, ki mora zagotoviti spoštovanje zgoraj navedenih načel v okviru morebitnih postopkov vračanja, ki se začnejo izvajati po dokončni zavrnitvi prošnje za mednarodno zaščito vsakega izmed družinskih članov.²⁶ Sicer pa opozarjam, kot je to storila Komisija v svojih pisnih stališčih, da sta N. R. K. Ahmedbekova in njen sin, dokler imata status „prosilca“ v smislu člena 2(c) Direktive 2005/85, to je dokler v zvezi z njuno prošnjo za azil ni izdana dokončna odločba, upravičena do vseh ugodnosti, povezanih s tem statusom, zlasti tistih, ki izhajajo iz direktiv 2003/09²⁷ in 2013/33.

43. Na podlagi zgornjih ugotovitev je razvidno, da Direktiva 2005/85 nasprotuje temu, da bi se prošnja za mednarodno zaščito, ki jo v svojem imenu vloži družinski član prosilca za azil, ne glede na razloge, na katerih ta prošnja temelji, štela kot sestavni del prošnje navedenega prosilca in se obravnavala skupaj s slednjo.

44. Po drugi strani pa se zdi, da niti Direktiva 2005/85 niti Direktiva 2011/95 ne nasprotujeta temu, da bi se postopki v zvezi s prošnjami za mednarodno zaščito, ki so jih ločeno vložili člani iste družine in temeljijo na utemeljenem strahu pred preganjanjem zaradi položaja, v katerem se je znašel eden od družinskih članov, prekinili do zaključka postopka, v katerem se obravnava prošnja družinskega člana, katerega položaj predstavlja vir utemeljenega strahu pred preganjanjem družine (v nadaljevanju: glavni prosilec).

45. Kljub temu je takšna prekinitev postopka po mojem mnenju dovoljena le, če so izpolnjeni trije pogoji. Prvič, kot je v svojih pisnih stališčih navedla Komisija, mora prekinitev postopka prispevati k ustrezni in celoviti obravnavi takšnih prošenj ali pa odzivanju na premisleke v zvezi z ohranjanjem enotnosti družine ali največjo koristjo otroka in ne sme kršiti pravice do zasebnega ali družinskega

25 Ta določba je sedaj vključena v člen 11(3) Direktive 2013/32, pri čemer se sklicuje na prošnje, vložene v imenu vzdrževanih oseb na podlagi člena 7(2) navedene direktive. Vendar pa se uporabi izjema od sprejetja enotne odločbe, če bi bile s tem „razkrite posebne okoliščine prosilca, kar bi lahko ogrozilo njegove interese, zlasti v primerih preganjanja na podlagi spola, spolne usmerjenosti, spolne identitete in/ali starosti“. V takih primerih morajo pristojni organi za zadevno osebo izdati posebno odločbo.

26 Glej člen 5 in uvodno izjavo 22 Direktive 2008/115, v skladu s katerima bi načeli „največje koristi otroka“ in spoštovanja družinskega življenja morali biti najpomembnejša vodila držav članic pri izvajanju te direktive.

27 Direktiva Sveta 2003/9/ES z dne 27. januarja 2003 o minimalnih standardih za sprejem prosilcev za azil (UL 2003, L 31, str. 18).

življenja zadevnih oseb. Drugič, prekinitev postopka ne sme posegati v avtonomnost prošelj, ki so jih družinski člani glavnega prosilca vložili ločeno. Tretjič, takšna prekinitev ne sme povzročiti, da bi bilo preučevanje vsebinske utemeljenosti navedenih prošelj, ki se v skladu s členom 8(2)(a) Direktive 2005/85 obravnavajo posamično ter na objektivni in nepristranski način, onemogočeno, in sicer ne glede na odločitev o prošnji glavnega prosilca, to je ne glede na to, ali je ta dokončno zavrnjena ali pa ji je bilo ugodeno.

46. Glede na zgoraj navedene ugotovitve menim, da je treba na peto vprašanje za predhodno odločanje odgovoriti, da je treba Direktivo 2005/85, zlasti člen 6(2) in (3) ter člen 9(3), razlagati tako, da nasprotuje temu, da bi se prošnje za mednarodno zaščito, ki jih v svojem imenu vložijo družinski člani osebe, ki je zaprosila za priznanje statusa begunca, šteje za sestavni del prošnje, ki jo je vložila ta oseba, in se obravnavale v okviru skupnega postopka, tudi če te prošnje temeljijo izključno na istih razlogih, povezanih z zadevno osebo, ki upravičujejo prošnjo te osebe za priznanje statusa begunca. Direktivi 2005/85 in 2011/95 je treba razlagati tako, da ne nasprotujeta temu, da bi se postopki v zvezi s prošnjami za mednarodno zaščito, ki so jih ločeno vložili člani iste družine in temeljijo na utemeljenem strahu pred preganjanjem zaradi položaja, v katerem se je znašel eden od družinskih članov, prekinili do zaključka postopka, v katerem se obravnava prošnja za azil, ki jo je vložil družinski član, katerega položaj predstavlja vir utemeljenega strahu pred preganjanjem družine. Takšna prekinitev postopka pa ne sme posegati v avtonomnost prošelj, ki jih v svojem imenu vložijo družinski člani prosilca, katerega položaj predstavlja vir njihovega utemeljenega strahu pred preganjanjem, ali onemogočiti preučevanja vsebinske utemeljenosti prošnje po zaključku postopka, v katerem se obravnava prošnja, ki jo je vložil zadevni prosilec, ne glede na končni rezultat tega postopka.

E. Šesto vprašanje za predhodno odločanje

47. Predložitveno sodišče s šestim vprašanjem za predhodno odločanje Sodišče v bistvu sprašuje, ali Direktiva 2011/95 nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki določa, da se status begunca prizna tudi družinskim članom begunca zgolj na podlagi družinske vezi, ki jih povezuje z zadnjemavedenim.

48. Člen 8(9) ZUB določa, da „za begunce štejejo tudi družinski člani²⁸ tujca, ki mu je bil priznan status begunca“. ²⁹ Na podlagi predložitvene odločbe je mogoče sklepati, da ta določba omogoča samodejno priznanje statusa begunca družinskim članom osebe s priznanim statusom begunca in ne vključuje preverjanja, ali pri zadevnih družinskih članih obstaja utemeljen strah pred njihovim preganjanjem na individualni podlagi. Predložitveno sodišče meni, da bi bila navedena določba lahko nezdržljiva z Direktivo 2011/95, ki ne predvideva takšne samodejnosti.

49. Predvsem ugotavljam, kot je to v predlogu za sprejetje predhodne odločbe storilo tudi predložitveno sodišče, da bi se člen 8(9) ZUB v primeru N. R. K. Ahmedbekove (in njenega sina) uporabljal le, če bi se prošnji za azil, ki jo je vložil R. E. O. Ahmedbekov, ugodilo. V odgovoru na prošnjo za pojasnilo, ki jo je Sodišče posredovalo v skladu s členom 101 Poslovnika, je predložitveno sodišče pojasnilo, da je Varhoven administrativen sad (vrhovno upravno sodišče) s sodbo z dne 25. januarja 2017 zavrnilo kasacijsko pritožbo, ki jo je R. E. O. Ahmedbekov vložil zoper sodbo, ki je potrdila zavrnitev njegove prošnje za azil, s čimer je navedena zavrnitev postala dokončna. Iz tega sledi, da samodejnosti iz člena 8(9) ZUB ni več mogoče razlagati v korist N. R. K. Ahmedbekove in njenega sina, če se za namene uporabe navedene določbe upošteva položaj R. E. O. Ahmedbekova. Vendar menim, da to ne pomeni, da je šesto vprašanje za predhodno odločanje zato postalo nedopustno. Iz predložitvene odločbe namreč izhaja, da je N. R. K. Ahmedbekova med sodnim

²⁸ Iz navedb v predložitveni odločbi je razvidno, da se na podlagi ZUB za „družinske člane“ štejejo zakonec prosilca za mednarodno zaščito ali oseba, s katero je ta v stabilni in dolgotrajni zvezi, neporočeni mladoletni otroci para, pa tudi neporočeni polnoletni otroci, ki zaradi hujših zdravstvenih težav niso sposobni skrbeti za svoje potrebe. Predložitveno sodišče ne navaja morebitnih dodatnih kategorij upoštevanih oseb, ki bi bile zajete v členu 8(9) ZUB.

²⁹ Pod pogojem, da je to združljivo z njihovim osebnim pravnim statusom in da ne obstajajo razlogi za izključitev, navedeni v ZUB.

postopkom v utemeljitev svoje prošnje za mednarodno zaščito navedla dodatne razloge, povezane z njenimi osebnimi okoliščinami. Če bi presoja navedenih razlogov (ki bi jo opravilo predložitveno sodišče) privedla do priznanja statusa begunca N. R. K. Ahmedbekovi, pri čemer je prav zavrnitev priznanja s strani DAB tudi predmet spora v postopku v glavni stvari, bi se člen 8(9) ZUB lahko uporabil v korist njenega sina. Šesto vprašanje za predhodno odločanje tako ni zgolj hipotetično in je dovolj tesno povezavo s sporom, ki ga obravnava predložitveno sodišče.

50. To vprašanje se z vsebinskega vidika v bistvu nanaša na združljivost nacionalne zakonodaje, ki omogoča samodejno priznanje izvedenega statusa begunca družinskim članom osebe, ki izpolnjuje merila za pridobitev statusa begunca, z Direktivo 2011/95.

51. V zvezi s tem je treba poudariti, da takšen „izvedeni status“ sicer ni opredeljen v Ženevski konvenciji o statusu beguncev,³⁰ ki v opredelitvi pojma „begunec“³¹ ne vključuje načela enotnosti družine, vendar pa sklepni dokument konference pooblaščenec Združenih narodov, ki je oblikovala besedilo navedene konvencije, izrecno priznava „bistveno pravico“ beguncev do enotnosti družine, državam podpisnicam konvencije pa priporoča sprejetje vseh potrebnih ukrepov za njeno ohranitev in, splošneje, za zaščito družine begunca. Organi Urada visokega komisarja Združenih narodov za begunce (UNHCR) so ta priporočila skozi leta večkrat ponovili.³² Tako je na primer stalni odbor UNHCR v dokumentu z dne 4. junija 1999 poudaril, da „iz načela enotnosti družine izhaja, da je treba status begunca praviloma priznati tudi vzdrževanim družinskim članom očeta, če ta izpolnjuje merila za priznanje statusa begunca“.³³ UNHCR je v novjšem dokumentu predlagal, naj se izvedeni status begunca prizna tudi družinskim članom morebitnih žrtev pohabljanja ženskih spolnih organov, s čimer je omogočil, da lahko tudi mladoletnik s spremstvom nastopa kot glavni prosilec, ki ima pravico do enotnosti družine.³⁴ Sklic na „izvedeni status begunca“ pa je mogoče najti tudi v smernicah na področju prošenj za mednarodno zaščito, ki jih vložijo mladoletniki.³⁵ Nazadnje, ta status je običajno dovoljen tudi v postopkih za opredelitev statusa begunca, ki se izvajajo v okviru mandata UNHCR.³⁶

52. Tako kot Ženevska konvencija o statusu beguncev tudi Direktiva 2011/95 ne določa, da bi se posredni status begunca priznal tudi družinskim članom osebe s priznanim statusom begunca.

53. Člen 23 te direktive, naslovljen „Ohranjanje enotnosti družine“, v odstavku 2 določa, da so družinski člani begunca, ki sami ne izpolnjujejo pogojev za mednarodno zaščito, vseeno upravičeni do nekaterih ugodnosti,³⁷ naštetih v členih od 24 do 35 te direktive, katerih besedilo je v bistvu enako besedilu členov, ki se uporabljajo za osebe s priznanim statusom begunca.³⁸ Varstvo, ki se podeljuje na

30 V skladu s členom 1, oddelek A, navedene Konvencije je begunec le tista oseba, ki se na individualni podlagi utemeljeno boji, da bo žrtev preganjanja.

31 Glej UNHCR, Priročnik o postopkih in merilih za določitev statusa begunca v skladu s Konvencijo iz leta 1951 in Protokolom iz leta 1967 o statusu beguncev (HCR/1P/4/FRE/REV.1), 1992, točka 183.

32 Glej na primer sklep izvršnega odbora UNHCR o mednarodni zaščiti, ki je bil sprejet na 49. zasedanju odbora leta 1998 (A/AC.96/911, točka 21), in sklep št. 88 (L), 1999, točkab.iii), ki je na voljo na naslovu <http://www.unhcr.org/excom/exconc/3ae68c4340/protection-refugees-family.html>.

33 Glej dokument z naslovom Vprašanja, povezana z zaščito družine (EC/49/SC/CRP.14), ki je na voljo na naslovu <http://www.unhcr.org/fr/excom/standcom/4b30a618e>. UNHCR je že v Priročniku o postopkih in merilih za določitev statusa begunca v skladu s Konvencijo iz leta 1951 in Protokolom iz leta 1967 o statusu beguncev izpostavil, da je večina držav, tako pogodbenic kot tudi nepogodbenic Ženevske konvencije o statusu beguncev, svoje sisteme uskladila s priporočilom iz zgoraj navedenega sklepnega dokumenta konference pooblaščenec, glej točki 183 in 184. V skladu z navedenimi dokumenti je treba med družinske člane, v korist katerih je treba upoštevati načelo enotnosti družine, šteti vsaj zakonskega partnerja in mladoletne otroke.

34 Glej UNHCR, Navodila v zvezi s prošnjami za azil, povezanimi s pohabljanjem ženskih spolnih organov, maj 2009, na voljo na naslovu <http://www.refworld.org/docid/4d70cff82.html>, točka 11.

35 Glej UNHCR, Smernice o mednarodni zaščiti št. 8: Prošnje za azil, ki jih vložijo mladoletniki, z dne 22. decembra 2009, na voljo na naslovu <http://www.unhcr.org/fr/publications/legal/4fd736c99/principes-directeurs-no-8-demandes-dasile-denfants-cadre-larticle-1a2-larticle.html>, točka 9.

36 Glej UNHCR, Pravila v zvezi s postopki za opredelitev statusa begunca, ki spadajo v mandat UNHCR, 20. november 2003, točka 5.1.1.

37 V skladu z nacionalnimi postopki in v obsegu, združljivem z osebnim pravnim statusom družinskega člana.

38 Edina razlika je predvidena v drugem pododstavku člena 24(1) Direktive 2011/95 v zvezi z veljavnostjo dovoljenja za prebivanje, ki lahko velja manj kot tri leta, vendar to ne sme posegati v zahtevo iz člena 23(1) navedene direktive glede ohranjanja enotnosti družine.

podlagi te določbe, pa ne vključuje najbolj običajne oblike zaščite, ki izhaja iz statusa begunca, to je zaščite pred vračanjem, ki jo določa člen 21 Direktive 2011/95, zato ga ni mogoče primerjati s priznanjem „izvedenega statusa begunca“. Ne glede na to pa je pravna podlaga člena 23(2) Direktive 2011/95 enaka, in sicer gre za pravico beguncev do ohranjanja enotnosti družine, ki jo morajo države članice spoštovati na podlagi člena 23(1) te direktive.³⁹

54. Člen 3 Direktive 2011/95, če se ga razlaga ob upoštevanju uvodne izjave 14 te direktive, državam članicam omogoča, da sprejmejo ali ohranijo nacionalne določbe, „združljive s to direktivo“, ki so ugodnejše za državljane tretjih držav ali osebe brez državljanstva, ki državo članico prosijo za mednarodno zaščito, „kadar takšna prošnja temelji na tem, da je oseba [...] begunec v smislu člena [1, oddelek A,] Ženevske konvencije“⁴⁰. Določba, kot je tista iz člena 8(9) ZUB, po mojem mnenju spada na področje uporabe pridržka, določenega v tem členu.

55. Res je sicer, da prošnje, s katero družinski član osebe, ki izpolnjuje merila za priznanje statusa begunca, prosi, da se status begunca prizna tudi njemu samemu, ne glede na obstoj utemeljenega strahu pred preganjanjem na podlagi osebnih okoliščin, ni mogoče *strictu sensu* razumeti, kot da gre za prošnjo, ki temelji na členu 1, oddelek A, Ženevske konvencije o statusu beguncev, kot to zahteva besedilo člena 3 Direktive 2011/95 v povezavi z njeno uvodno izjavo 14.

56. Vendar moram v zvezi s tem spomniti, da se Sodišče v zadevah, v katerih je izključilo uporabo pridržka iz člena 3 Direktive 2004/83 zaradi dovoljevanja ugodnejših nacionalnih določb pri opredeljevanju meril za priznavanje statusa begunca, ni oprlo na ugotovitev, da prošnje prosilca za azil na podlagi člena 1, oddelek A, Ženevske konvencije o statusu beguncev ne bi bilo mogoče razglasiti za dopustno, ampak je izpostavilo *nezdružljivost* takšne prošnje s sistemom navedene konvencije oziroma njeno *radikalno odtujenost* od tega sistema ter tako pokazalo, da je treba pri razlagi in uporabi navedenega pridržka dati prednost vsebinskim merilom pred formalnimi.

57. Tako je Sodišče v sodbi z dne 9. novembra 2010, B (C-57/09 in C-101/09, EU:C:2010:661, točki 114 in 115) razsodilo, da se člen 3 Direktive 2004/83 ne uporablja za nacionalne določbe, ki podeljujejo status begunca osebi, ki ne more biti begunec na podlagi člena 12(2), in to neuporabo utemeljilo s tem, da je namen razlogov za izključitev iz statusa begunca „ohraniti verodostojnost sistema zaščite“, ki ga določa ta direktiva. Prav tako je Sodišče v sodbi z dne 18. decembra 2014, M’Bodj (C-542/13, EU:C:2014:2452, točke od 42 do 44) navedlo, da „bi bilo [...] v nasprotju s *splošno sistematiko* in *cilji* Direktive 2004/83, če bi se statusa, ki ju ta direktiva predvideva, priznavala državljanom tretjih držav, ki so v položajih, ki *nimajo nobene zveze z logiko mednarodne zaščite*“.⁴¹

58. Kot je bilo prikazano zgoraj, priznanje izvedenega statusa begunca družinskim članom osebe s priznanim statusom begunca po eni strani ni *nezdružljivo* s sistemom Ženevske konvencije o statusu beguncev, ampak je po mnenju UNHCR celo priporočljivo in je praviloma dovoljeno tudi v postopkih za opredelitev statusa begunca, ki se izvajajo v okviru mandata navedene organizacije.⁴² Po drugi strani pa je takšno priznanje namenjeno doseganju ciljev Direktive 2011/95, ki v členu 23(1) države članice izrecno obvezuje k zagotavljanju enotnosti družine begunca,⁴³ obenem pa jim omogoča, da same odločajo o ukrepih, ki jih je treba sprejeti v ta namen, čeprav v odstavku 2 navedenega člena določa

³⁹ V skladu s to določbo „[d]ržave članice zagotovijo, da se lahko ohrani enotnost družine“.

⁴⁰ Glej uvodno izjavo 14 Direktive 2011/95. V skladu s členom 3 Direktive 2011/95 lahko „[d]ržave članice [...] uvedejo ali ohranijo ugodnejše standarde za opredelitev osebe kot begunca ali osebe, upravičene do subsidiarne zaščite, in za opredelitev vsebine mednarodne zaščite, v kolikor so ti standardi združljivi s to direktivo“. V istem smislu glej člen 3 in uvodno izjavo 8 Direktive 2004/83.

⁴¹ Moj poudarek. V obravnavani zadevi je šlo za priznanje statusa osebe, upravičene do subsidiarne zaščite, državljanu tretje države s težko boleznijo zaradi tveganja poslabšanja njegovega zdravstvenega stanja, ki je posledica neobstoja ustreznega zdravljenja v izvorni državi.

⁴² Pomembna vloga, ki jo ima UNHCR pri določanju statusa begunca v skladu z Ženevsko konvencijo o statusu beguncev, je navedena v uvodni izjavi 22 Direktive 2011/95.

⁴³ Glej tudi uvodno izjavo 16 Direktive 2011/95, v skladu s katero je Direktiva namenjena zlasti zagotavljanju pravice do azila prosilcev za azil in družinskih članov, ki jih spremljajo, ter med drugim spodbujanju uporabe člena 7 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, ki ureja spoštovanje družinskega življenja.

minimalne standarde ureditve, ki se uporablja za družinske člane. Poleg tega je obravnava družinskih članov osebe s priznanim statusom begunca povezana s položaji, ki so povsem skladni z „logiko mednarodne zaščite“, kot izhaja tako iz sklepnega dokumenta Ženevske konvencije o statusu beguncev kot tudi iz prakse UNHCR in kot je izpostavilo Evropsko sodišče za človekove pravice (v nadaljevanju: ESČP), zlasti v sodbi *Mugenzi/Francija*⁴⁴.

59. Preden zaključim, naj dodam, da če naj se določba, navedena v členu 8(9) ZUB, šteje za združljivo z Direktivo 2011/95 na podlagi pridržka, ki izhaja iz člena 3 te direktive, mora družinskemu članu begunca omogočiti, da v zadevni državi članici samostojno, in ne izvedeno, zaprosi za status begunca in ga pridobi, če na individualni podlagi izpolnjuje pogoje za pridobitev takšnega statusa.

60. Glede na zgoraj navedene ugotovitve menim, da je treba na šesto vprašanje za predhodno odločanje odgovoriti, da je nacionalna določba, kot je ta iz postopka v glavni stvari, na podlagi katere se družinskim članom osebe s priznanim statusom begunca v skladu s členom 1, oddelek A, Ženevske konvencije o statusu beguncev prizna status begunca ne glede na to, ali sami na individualni podlagi izpolnjujejo merila, določena v tem členu, če je to združljivo z njihovim osebnim pravnim statusom in ne obstajajo razlogi za izključitev iz člena 12 Direktive 2011/95, združljiva z določbami Direktive 2011/95 za namene uporabe pridržka iz člena 3 te direktive. Takšna nacionalna določba spada na področje uporabe pridržka iz člena 3 Direktive 2011/95 le pod pogojem, da imajo družinski člani begunca možnost, da samostojno zaprosijo za status begunca in ga pridobijo, če na individualni podlagi izpolnjujejo pogoje za pridobitev takšnega statusa.

F. Sedmo vprašanje za predhodno odločanje

61. Predložitveno sodišče s sedmim vprašanjem za predhodno odločanje Sodišče v bistvu sprašuje, ali to, da prosilec za azil pri ESČP vloži pritožbo zoper izvirno državo, pomeni njegovo pripadnost „družbeni skupini“ v smislu člena 10(1)(d) Direktive 2011/95, ali pa to predstavlja izraz političnega prepričanja v smislu člena 10(1)(e) navedene direktive.

62. Iz predložitvene odločbe izhaja, čeprav ne povsem jasno, da je N. R. K. Ahmedbekova pri Administrativnem sodišču Sofija-grad (upravno sodišče v Sofiji) prvič navedla razloge za preganjanje na podlagi osebnih okoliščin, povezanih z njenimi političnimi prepričanji in dejavnostmi v podporo osebam, ki jih je preganjala azerbajdžanska vlada, ne pa kot družinska članica R. E. O. Ahmedbekova. Okoliščine, ki jih je pred predložitvenim sodiščem navedla N. R. K. Ahmedbekova, vključujejo tudi njeno vpletenost v postopek vložitve pritožbe zoper Azerbajdžan pri ESČP (ni namreč jasno, ali je pritožbo vložila sama ali pa je enostavno blizu dejanskim pritožnikom). Predložitveno sodišče se v bistvu sprašuje, ali navedena okoliščina sama po sebi omogoča uporabo pojmov, opredeljenih v členu 10(1)(d) in (e) Direktive 2011/95, v zvezi z N. R. K. Ahmedbekovo.

63. Strinjam se z vsemi državami članicami, ki so Sodišču predložile svoja pisna stališča, in s Komisijo, da je treba Sodišču predlagati, naj na obravnavano vprašanje za predhodno odločanje odgovori nikalno.

64. Člen 2(d) Direktive 2011/95 določa, da je „begunec“ državljani tretje države ali oseba brez državljanstva, ki se zaradi okoliščin, navedenih v tem členu, dejansko boji preganjanja zaradi svoje rasne, verske ali nacionalne pripadnosti, svojega političnega prepričanja ali svoje pripadnosti določeni družbeni skupini. Člen 10(1) navedene direktive pa navaja elemente, ki jih morajo države članice upoštevati pri ocenjevanju razlogov za preganjanje.

⁴⁴ Sodba ESČP z dne 10. julija 2014 (ECLI:CE:ECHR:2014:0710JUD005270109, točka 54).

65. Navedena določba v točki (d) opredeljuje pojem „določena družbena skupina“. V skladu s to opredelitvijo se šteje, da je neka skupina „določena družbena skupina“, če sta izpolnjena zlasti dva kumulativna pogoja. Prvič, članom skupine mora biti skupna „prirojena lastnost“ ali „skupno poreklo, ki je nespremenljivo“, ali „značilnost ali prepričanje, ki je tako temeljnega pomena za identiteto, da se osebe ne bi smelo prisiliti, naj se mu odreče“. Drugič, ta skupina mora imeti v zadevni tretji državi razločno identiteto, saj jo družba, ki jo obkroža, dojema kot različno.⁴⁵ Menim, da je jasno, da tega pojma ni mogoče uporabiti za skupino oseb zgolj na podlagi tega, ker so te osebe bodisi samostojno bodisi skupaj vložile pritožbo pri mednarodnem sodišču zoper izvirno državo. Zgolj ta okoliščina namreč sama po sebi ne omogoča niti tega, da bi lahko potrdili, da imajo te osebe, ki jih združujejo določena politična prepričanja, „skupno prirojeno lastnost“ ali „nespremenljivo poreklo“ ali „temeljno prepričanje“ iz zgoraj navedene določbe, niti tega, da bi lahko šteli, da so te osebe v izvorni državi obravnavne kot člani skupine s svojo identiteto, ki jo družba dojema kot različno.

66. Člen 10(1)(e) Direktive 2011/95 v zvezi s pojmom „politično prepričanje“ določa, da ta zajema „imeti neko mnenje, stališče ali prepričanje o zadevi, povezani s potencialnimi subjekti preganjanja [...] in z njihovo politiko ali metodami, ne glede na to, ali je prosilec v skladu s tem mnenjem, stališčem ali prepričanjem tudi ravnal“. Čeprav ni mogoče *a priori* izključiti, da bi vložitev pritožbe pri ESČP lahko šteli za uresničitev „prepričanja o zadevi, povezani s potencialnimi subjekti preganjanja in z njihovo politiko ali metodami“ (pri čemer bi preganjanje lahko pripisali državi, zoper katero je bila vložena pritožba) ali jo razumeli kot tako, pa menim, da pristojni organi zadevne države članice zgolj na podlagi te okoliščine ne bi smeli *samodejno* sklepati o obstoju razloga za preganjanje, povezanega s političnimi prepričanji prosilca.

67. V zvezi s tem opozarjam, da je treba v skladu s členom 4(3) Direktive 2011/95 obravnavanje prošelj za mednarodno zaščito izvajati ob upoštevanju vseh ustreznih dejstev in okoliščin, ki se nanašajo zlasti na prosilca za azil, in da je treba na podlagi celote zadevnih dejstev in okoliščin oceniti, ali ima prosilec politično prepričanje, ki ga organi izvirne države ne sprejemajo, in ali ga je zaradi takšnega prepričanja utemeljeno strah, da bo ob morebitni vrnitvi v zadevno državo preganjan.⁴⁶

68. Glede na zgoraj navedene ugotovitve je treba na sedmo vprašanje za predhodno odločanje odgovoriti, da to, da prosilec za azil pri ESČP vloži pritožbo zoper izvirno državo, samo po sebi ne predstavlja njegove pripadnosti določeni družbeni skupini v smislu člena 10(1)(d) Direktive 2011/95 ali njegove podpore političnemu prepričanju v smislu člena 10(1)(e) navedene direktive.

G. Osmo vprašanje za predhodno odločanje

69. Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) z osmim vprašanjem za predhodno odločanje Sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 46(3) Direktive 2013/32 razlagati tako, da je prvostopenjsko sodišče, ki obravnava tožbo zoper odločbo o zavrnitvi mednarodne zaščite, dolžno preučiti nove razloge za mednarodno zaščito, ki jih je prosilec prvič navedel med sodnim postopkom, vendar niso bili navedeni ne v prošnji za mednarodno zaščito, ki je bila zavrnjena z izpodbijano odločbo, ne v tožbi, vloženi pri navedenem sodišču.⁴⁷

⁴⁵ Glej sodbo z dne 7. novembra 2013, X in drugi (od C-199/12 do C-201/12, EU:C:2013:720, točka 45).

⁴⁶ Glej UNHCR, Handbook and guidelines on procedures and criteria for determining refugee status, december 2011, na voljo na naslovu <http://www.refworld.org/docid/4f33c8d92.html>, točke od 80 do 86.

⁴⁷ Ugotavljam, da se na enako problematiko nanašata tudi vprašanji za predhodno odločanje, ki ju je Sodišču predložilo Raad van State, Afdeling Bestuursrechtspraak (upravni oddelek državnega sveta, Nizozemska) v še nerešeni zadevi C-586/17, D. in I. V navedeni zadevi se obravnava združljivost načela, ki upravnemu sodišču prepoveduje, kot izhaja iz ustaljene sodne prakse samega državnega sveta, da bi v okviru obravnave tožbe zoper odločbo o zavrnitvi mednarodne zaščite preučevalo razloge za zaščito, ki v postopku pred upravnim organom pred tem niso bili navedeni, s členom 46(3) Direktive 2013/32.

70. Iz razlogov, navedenih v točki 10 teh sklepnih predlogov, je treba po mojem mnenju za to vprašanje za predhodno odločanje ugotoviti, da ni dopustno, saj ga iz razlogov, navedenih v točki 65 mojih sklepnih predlogov z dne 17. maja 2018 v zadevi Alheto (C-585/16, EU:C:2018:327), ni mogoče obravnavati tako, kot da se nanaša na člen 39 Direktive 2005/85. Zato je treba ugotovitve, predstavljene v nadaljevanju, obravnavati kot podredne.

71. V skladu s členom 46(1)(a)(i) Direktive 2013/32 „[d]ržave članice zagotovijo, da imajo prosilci pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem zoper [...] odločbo, izdano v zvezi z njegovo [njihovo] prošnjo za mednarodno zaščito, vključno [...] z odločbo o neutemeljenosti prošnje v zvezi s statusom begunca in/ali subsidiarne zaščite“. Odstavek 3 navedenega člena določa: „Države članice zaradi spoštovanja odstavka 1 zagotovijo, da učinkovito pravno sredstvo vsaj v pritožbenih postopkih pred sodiščem prve stopnje zagotavlja podrobno in *ex nunc* presojo dejstev in pravnih vprašanj, po potrebi vključno s presojo potreb po mednarodni zaščiti v skladu z Direktivo 2011/95/EU“.

72. Predložitveno sodišče pri navajanju razlogov, ki so privedli do predložitve osmega vprašanja za predhodno odločanje Sodišču, poudarja, da je N. R. K. Ahmedbekova v okviru sodnega postopka navedla utemeljen strah pred preganjanjem zaradi političnih prepričanj, pri tem pa se je v podkrepitev svojih navedb sklicevala tudi na povezave z osebami, ki so pri ESČP vložile pritožbo proti Azerbajdžanu,⁴⁸ in dejavnosti, ki jih je izvajala za zaščito oseb, ki jih je preganjala azerbajdžanska državna oblast.⁴⁹

73. Če je iz predložitvene odločbe jasno razvidno, da so bile te navedbe prvič predstavljene v okviru sodnega postopka, pa ni najbolj jasno, kot sem že ugotovil v točki 40 teh sklepnih predlogov, ali prošnja za mednarodno zaščito N. R. K. Ahmedbekove, ki jo je DAB zavrnil, ni že potrjevala nevarnosti preganjanja, ki ji je pretila *na individualni podlagi*, glede na to, da je soproga preganjanega politika, ali zaradi mnenj, ki jih je izražala, zlasti med soprogovim prestajanjem zaporne kazni.⁵⁰

74. Če je bila nevarnost preganjanja na individualni podlagi (čeprav je ta povezana s soprogom) že navedena v postopku pri DAB, o čemer mora odločiti predložitveno sodišče, bi se morala dejstva in okoliščine ter dokumenti, ki jih je N. R. K. Ahmedbekova prvič navedla oziroma predložila v okviru sodnega postopka, po pojem mnenju obravnavati kot novi elementi, namenjeni dokazovanju takšne nevarnosti, ne pa kot novi „razlogi za azil“. ⁵¹ Vse elemente, ki jih je N. R. K. Ahmedbekova navedla tako v postopku pri DAB kot tudi v postopku pred predložitvenim sodiščem, je namreč mogoče ne glede na katero koli drugo ugotovitev pripisati *enemu samemu razlogu za preganjanje* (neposredno ali posredno), ⁵² povezanemu s stališči, ki jih je N. R. K. Ahmedbekova (in/ali njen sopro) izražala proti azerbajdžanski vladi, in z njenim aktivizmom za zaščito pravic oseb, ki jih ta vlada po njenem mnenju preganja.⁵³

48 V predložitveni odločbi je navedeno, da je prvo pritožbo leta 2008 vložil R. E. O. Ahmedbekov, drugo pritožbo pa je leta 2010 vložila N. R. K. Ahmedbekova. Ta postopka sta bila nato združena.

49 N. R. K. Ahmedbekova se v zvezi s tem sklicuje na svoje sodelovanje v opozicijskem televizijskem programu „Azerbaydzanski chas“ s sedežem v Turčiji. Vendar pa ni jasno, kdaj naj bi se navedeno sodelovanje začelo.

50 Predložitveno sodišče navaja, da je bil R. E. O. Ahmedbekov 30. marca 2010 obsojen na triletno zaporno kazen, in da se je N. R. K. Ahmedbekova po lastnih navedbah od 1. junija 2010 javno izrekala v zvezi s pravico do dopisovanja in pravico do obiskov, da je bila nato pozvana na policijsko postajo, kjer so jo zaslišali in ji grozili, da bi jo tako prepričali, naj preneha s svojimi javnimi nastopi. N. R. K. Ahmedbekova je obenem izjavila, da je bila na delovnem mestu deležna spolnega nadlegovanja. Zdi se, da so bile iste navedbe predstavljene tudi DAB.

51 Vendar menim, da če bi prošnjo N. R. K. Ahmedbekove razlagali tako, kot da je že potrjevala osebno nevarnost preganjanja zaradi stališč, ki sta jih s soprogom izražala proti azerbajdžanski vladi, navedb v zvezi z njenim sodelovanjem z nasprotniki te vlade ali njenimi dejavnostmi v podporo tem nasprotnikom ni mogoče šteti za „naknadne navedbe“ v smislu člena 40(1) Direktive 2013/32. S tega vidika se okoliščine postopka v glavni stvari v tem predlogu za sprejetje predhodne odločbe razlikujejo od okoliščin v postopkih, ki so privedli do predloga za sprejetje predhodne odločbe v še nerešeni zadevi C-586/17, D. in I., v kateri je prosilec razloge za priznanje subsidiarne zaščite prvič navedel v postopku pred sodiščem, ti pa niso bili nikakor povezani z razlogi, ki jih je navedel v postopku pred upravnim organom.

52 Naj spomnim, da so razlogi za preganjanje navedeni v členu 1, oddelek A, Ženevske konvencije o statusu beguncev in povzeti v členu 2(d) Direktive 2011/95. Člen 10 navedene direktive določa elemente, ki jih morajo države članice upoštevati pri ocenjevanju takšnih razlogov.

53 Zdi se, da so tudi navedbe glede spolnega nadlegovanja na delovnem mestu, ki jih je N. R. K. Ahmedbekova podala v postopku pri DAB, predstavljene kot povračilni ukrep zaradi nasprotovanja azerbajdžanski vladi, ki sta ga navedla zakonca Ahmedbekov.

75. Kot sem že navedel v točki 69 svojih sklepnih predlogov z dne 17. maja 2018 v zadevi Alheto (C-585/16, EU:C:2018:327), je treba člen 46(3) Direktive 2013/32, v katerem je določeno, da mora biti v pritožbenih postopkih zoper odločbo o zavrnitvi mednarodne zaščite presoja dejstev in pravnih vprašanj opravljena „*ex nunc*“, razlagati tako, da je treba tako presojo opraviti ne na podlagi okoliščin, ki jih je organ, ki je sprejel izpodbijano odločbo, v trenutku sprejetja poznal ali bi jih moral poznati, ampak okoliščin, ki obstajajo v trenutku, ko sodišče odloča.⁵⁴ To po eni strani pomeni, da ima prosilec možnost, da izkoristi nova dejstva, ki niso bila predložena organu, ki je preučil prošnjo za mednarodno zaščito,⁵⁵ po drugi pa, da lahko sodišče, ki obravnava pritožbo, po uradni dolžnosti zbere dejstva, potrebna za presojo položaja prosilca.⁵⁶

76. Iz tega sledi, da v okoliščinah, kot so te iz postopka v glavni stvari, ko je mogoče dejstva in okoliščine ter dokumente, ki jih je N. R. K. Ahmedbekova prvič predložila v okviru sodnega postopka, obravnavati kot elemente, namenjene dokazovanju utemeljenega strahu pred preganjanjem na individualni podlagi, ki je bil *že naveden* v prošnji za mednarodno zaščito, ki je bila zavrnjena z odločbo, izpodbijano pred predložitvenim sodiščem, jih to sodišče lahko in mora upoštevati, pri čemer mora samo na podlagi predloženih dejstev, okoliščin in dokumentov, pod pogojem, da mu to dopušča celota elementov, ki jih ima na voljo, opraviti presojo potrebe N. R. K. Ahmedbekove po mednarodni zaščiti v skladu s členom 46(3) Direktive 2013/32, ne da bi moralo spis posredovati upravi.⁵⁷

77. V nasprotnem primeru, če N. R. K. Ahmedbekova v prošnji, ki jo je vložila pri DAB, ne bi navedla nikakršnega strahu pred preganjanjem *na individualni podlagi* – čeprav zgolj zato, ker je družinska članica osebe, ki je podvržena ali izpostavljena preganjanju – ampak bi se omejila na to, da bi *na podlagi nacionalnih določb, ki se uporabljajo*, zaprosila za priznanje izvedenega statusa begunca, ki je bil obravnavan zgoraj, bi se morala dejstva in dokumenti, ki jih je N. R. K. Ahmedbekova prvič navedla oziroma predložila v okviru sodnega postopka, kot očitno predvideva predložitveno sodišče, obravnavati kot elementi, na podlagi katerih se želi v postopku pred navedenim sodiščem prvič vložiti prošnja za mednarodno zaščito, ki temelji na členu 1, oddelek A, Ženevske konvencije o statusu beguncev.⁵⁸

78. V takšnem primeru, v katerem navedeno sodišče v skladu z določbami nacionalnega prava ne bi bilo pristojno za obravnavo zadevne prošnje, menim, da o takšni pristojnosti ni mogoče sklepati na podlagi člena 46(3) Direktive 2013/32, ki opredeljuje obseg sodnega nadzora, ki ga morajo države članice zagotoviti v zvezi z odločbo o zavrnitvi mednarodne zaščite v skladu z Direktivo 2011/95, in se poleg tega nanaša izključno na položaje, v katerih takšna odločba obstaja in se izpodbija.

⁵⁴ V tem smislu glej v zvezi z uporabo členov 3 in 13 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin med drugim sodbe ESČP z dne 23. avgusta 2016, J. K. in drugi/Švedska (ECLI:CE:ECHR:2016:0823JUD005916612, točka 83); z dne 23. marca 2016, F. G./Švedska, (ECLI:CE:ECHR:2016:0323JUD004361111, točka 115); z dne 2. oktobra 2012, Singh in drugi/Belgija (ECLI:CE:ECHR:2012:1002JUD003321011, točka 91); z dne 11. januarja 2007, Sheekh/Nizozemska (ECLI:CE:ECHR:2007:0111JUD000194804, točka 136).

⁵⁵ V tem smislu glej sodbo ESČP z dne 21. januarja 2011, M.S.S./Belgija (ECLI:CE:ECHR:2011:0121JUD003069609, točka 389).

⁵⁶ V tem smislu glej v zvezi s pooblastili za izvajanje nadzora ESČP med drugim sodbi z dne 14. februarja 2017, Allazarova/Rusija (ECLI:CE:ECHR:2017:0214JUD004672115, točka 68), in z dne 11. januarja 2007, Sheekh/Nizozemska (ECLI:CE:ECHR:2007:0111JUD000194804, točka 136).

⁵⁷ Glej točko 71 mojih sklepnih predlogov z dne 17. maja 2018 v zadevi Alheto (C-585/16, EU:C:2018:327).

⁵⁸ Skoraj odveč je navesti, da določbe člena 40 Direktive 2013/32, zlasti tiste, ki so povezane s tako imenovanimi naknadnimi prošnjami, tudi v tem primeru niso upoštevne, saj prošnje, ki jo je N. R. K. Ahmedbekova vložila pri DAB, ni mogoče šteti za prošnjo, vloženo v skladu z Direktivo 2011/95, v vsakem primeru pa ni bila sprejeta nobena dokončna odločba glede te prošnje, kot je to zahtevano v členu 2(q) Direktive 2013/32, na podlagi katere bi se ta lahko obravnavala kot „naknadna“ prošnja za mednarodno zaščito.

H. Deveto vprašanje za predhodno odločanje

79. Predložitevno sodišče z devetim vprašanjem za predhodno odločanje Sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 46(3) Direktive 2013/32 razlagati tako, da se je prvostopenjsko sodišče, ki obravnava tožbo zoper odločbo o zavrnitvi mednarodne zaščite, dolžno izreči o razlogih za nedopustnost prošnje, določenih v členu 33(2)(e) navedene direktive, tudi če je vsebinsko utemeljenost prošnje preučil pristojni organ.

80. Iz razlogov, navedenih v točkah 10 in 70 teh sklepnih predlogov, je treba po mojem mnenju tudi za to vprašanje za predhodno odločanje ugotoviti, da ni dopustno. Z vsebinskega vidika pa je treba na vprašanje odgovoriti nikalno, in sicer iz razlogov, ki so bili že navedeni v točkah od 17 do 19 teh sklepnih predlogov.

IV. Predlog

81. Na podlagi vseh zgornjih ugotovitev Sodišču predlagam, naj ugotovi, da drugo, tretje, osmo in deveto vprašanje za predhodno odločanje niso dopustna ter na preostala vprašanja za predhodno odločanje po njihovem preoblikovanju odgovori:

„Člen 25 Direktive 2005/85/ES z dne 1. decembra 2005 o minimalnih standardih glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v državah članicah je treba v povezavi z uvodno izjavo 22 te direktive razlagati tako, da od držav članic ne zahteva, da preučijo dopustnost prošnje za azil na podlagi razlogov, določenih v odstavku 2 tega člena, ali da zavrnejo takšno prošnjo, če je kateri od teh razlogov izpolnjen.

Direktivo 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite, zlasti člen 2, točka (d), in člen 4(3) v povezavi z uvodno izjavo 36, je treba razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da se status begunca prizna prosilcu za mednarodno zaščito zaradi njegove družinske vezi z osebo, ki je bila žrtev dejanj preganjanja v smislu člena 9(1) navedene direktive ali se utemeljeno boji preganjanja zaradi razlogov, navedenih v členu 2, točka (d), te direktive, če se na podlagi ocene individualnega položaja in osebnih okoliščin prosilca ter na podlagi celote upoštevanih elementov izkaže, da se prosilec zaradi navedene družinske vezi na individualni podlagi utemeljeno boji, da bo sam žrtev preganjanja.

Direktivo 2005/85, zlasti člen 6(2) in (3) ter člen 9(3), je treba razlagati tako, da nasprotuje temu, da bi se prošnje za mednarodno zaščito, ki jih v svojem imenu vložijo družinski člani osebe, ki je zaprosila za priznanje statusa begunca, šteje za sestavni del prošnje, ki jo je vložila ta oseba, in se obravnavale v okviru skupnega postopka, tudi če te prošnje temeljijo izključno na istih razlogih, povezanih z zadevno osebo, ki upravičujejo prošnjo te osebe za priznanje statusa begunca. Direktivi 2005/85 in 2011/95 je treba razlagati tako, da ne nasprotujeta temu, da bi se postopki v zvezi s prošnjami za mednarodno zaščito, ki so jih ločeno vložili člani iste družine in temeljijo na utemeljenem strahu pred preganjanjem zaradi položaja, v katerem se je znašel eden od družinskih članov, prekinili do zaključka postopka, v katerem se obravnava prošnja za azil, ki jo je vložil družinski član, katerega položaj predstavlja vir utemeljenega strahu pred preganjanjem družine. Takšna prekinitev postopka pa ne sme posegati v avtonomnost prošenj, ki jih v svojem imenu vložijo družinski člani prosilca, katerega položaj predstavlja vir njihovega utemeljenega strahu pred preganjanjem, ali onemogočiti preučevanja vsebinske utemeljenosti prošnje po zaključku postopka, v katerem se obravnava prošnja, ki jo je vložil zadevni prosilec, ne glede na končni rezultat tega postopka.

Nacionalna določba, kot je ta iz postopka v glavni stvari, na podlagi katere se družinskim članom osebe s priznanim statusom begunca v skladu s členom 1, oddelek A, Ženevske konvencije o statusu beguncev prizna status begunca ne glede na to, ali sami na individualni podlagi izpolnjujejo merila, določena v tem členu, če je to združljivo z njihovim osebnim pravnim statusom in ne obstajajo razlogi za izključitev iz člena 12 navedene direktive. Takšna nacionalna določba spada na področje uporabe pridržka iz člena 3 Direktive 2011/95 le pod pogojem, da imajo družinski člani begunca možnost, da samostojno zaprosijo za status begunca in ga pridobijo, če na individualni podlagi izpolnjujejo pogoje za pridobitev takšnega statusa.

Dejstvo, da prosilec za azil pri ESČP vloži pritožbo zoper izvirno državo, samo po sebi ne predstavlja njegove pripadnosti določeni družbeni skupini v smislu člena 10(1)(d) Direktive 2011/95 ali njegove podpore političnemu prepričanju v smislu člena 10(1)(e) navedene direktive.“